

מתמטיקה בדידה – תרגיל בית 14 – שחר פרץ

מידע כללי

ניתן בתאריך:
21.2.2024

תאריך הגשה:
27.2.2024

מאת:
שחר פרץ

ת.ז.:
תחפשו בקומיטים הקודמים

תרגיל בית 14 – עוצמות

שאלה 1

יהיו A, A', B, B' קבוצות. נניח $|A| = |A'| \wedge |B| = |B'|$. לכן קיימים זיווגים $h_A: A \rightarrow A', h_B: B \rightarrow B'$.

סעיף (א)

נוכיח $|\mathcal{P}(A)| = |\mathcal{P}(A')|$. נבחר זיווג $h = \lambda \mathcal{A} \in \mathcal{P}(A). \{h_A(a) \mid a \in \mathcal{A}\}$. נוכיח שהוא זיווג:

על: תהי קבוצה $\mathcal{A} \in \mathcal{P}(A)$. נבחר $\mathcal{A}' = \{h_A^{-1}(a) \mid a \in \mathcal{A}\}$ (כאשר ידוע h_A הפיכה כי h_A זיווג), נחשב:

$$h(\mathcal{A}') = \{h_A(a) \mid a \in \{h_A^{-1}(a) \mid a \in \mathcal{A}\}\} = \{h_A(h_A^{-1}(a)) \mid a \in \mathcal{A}\} = \{a \mid a \in \mathcal{A}\} = \mathcal{A}$$

חח"ע: נניח $h(\mathcal{A}) = h(\mathcal{B})$, לכן $\{h_A(a) \mid a \in \mathcal{A}\} = \{h_A(b) \mid b \in \mathcal{B}\}$ וסה"כ משוויון קבוצות:

$$b \in \mathcal{B} \wedge c = h_A(b) \iff a \in \mathcal{A} \wedge c = h_A(a)$$

ומטרנזיטיביות $\forall a \in \mathcal{A}, b \in \mathcal{B}. h_A(a) = h_A(b) \implies a = b$ ומשום ש- h_A זיווג חח"ע אז $\forall a \in \mathcal{A} \wedge b \in \mathcal{B}. a = b$ כלומר $\mathcal{A} = \mathcal{B}$ כדרוש ■

סעיף (ב)

נניח A, B זרות ונניח A', B' זרות. נוכיח $|A \uplus B| = |A' \uplus B'|$.

$$h = \lambda x \in A \uplus B. \begin{cases} h_A(x) & \text{if } x \in A \\ h_B(x) & \text{if } x \in B \end{cases}, h: A \uplus B \rightarrow A' \uplus B'$$

נוכיח שהוא זיווג.

על: תהי $\mathcal{A} \in A \uplus B$. נבחר $\mathcal{A}' = \left\{ \begin{cases} h_A^{-1}(x) & \text{if } x \in A' \\ h_B^{-1}(x) & \text{if } x \in B' \end{cases} \mid x \in \mathcal{A} \right\}$. נתבונן ב- $h(\mathcal{A}')$ ומפילוג למקרים (אם $x \in A' \wedge x \notin B'$ או אם $x \in A' \wedge x \notin B'$) נמצא $h(\mathcal{A}') = \mathcal{A}$ כדרוש.

חח"ע: נניח $h(A') = h(B')$ מתקיים באופן מידי מתוך שוויון פונקציות.

שאלה 2

יהיו A, A', B קבוצות. נניח $|A| \leq |A'|$, כלומר קיימת $h_A: A \rightarrow A'$ חח"ע

סעיף (א)

נוכיח $|B \rightarrow A| \leq |B \rightarrow A'|$. נמצא פונקציה $h: (B \rightarrow A) \rightarrow (B \rightarrow A')$ חח"ע. נבחר $h = \lambda f \in B \rightarrow A. h_A \circ f$.
 נוכיח ש- h חח"ע. נניח $h(f) = h(g)$ ונניח $f, g: B \rightarrow A$. לכן $h_A \circ f = h_A \circ g$ כלומר
 $\forall x \in B. h_A(f(x)) = h_A(g(x))$ ומכיון ש- h_A חח"ע אז $f(x) = g(x) \forall x \in B$. ומשוויון פונקציות $f = g$ כדרוש ■

סעיף (ב)

נוכיח $|A \rightarrow B| \leq |A' \rightarrow B|$. נמצא פונקציה $h: (A \rightarrow B) \rightarrow (A' \rightarrow B)$ חח"ע. נבחר $h = \lambda f \in B \rightarrow A. f \circ h_A$.
 נוכיח ש- h חח"ע. נניח $h(f) = h(g)$ ונניח $f, g: B \rightarrow A'$. לכן $f \circ h_A = g \circ h_A$ כלומר
 $\forall x \in A. f(h_A(x)) = g(h_A(x))$ ומכיון ש- h_A חח"ע אז $f(x) = g(x) \forall x \in B$. ומשוויון פונקציות $f = g$ כדרוש ■

שאלה 3

סעיף (א)

נוכיח $|\mathbb{N}| \leq |\mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}|$. נבחר פונקציה $h: \mathbb{N} \rightarrow (\mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}), h = \lambda n \in \mathbb{N}. (\lambda m \in \mathbb{N}. n)$.
 נוכיח h חח"ע. נניח $h(n) = h(m)$ ונניח $n, m \in \mathbb{N}$. לכן $n = \lambda x \in \mathbb{N}. n = \lambda x \in \mathbb{N}. m$ ומכלל η סה"כ $\forall x \in \mathbb{N}. n = m$ כלומר $n = m$ כדרוש ■

סעיף (ב)

נוכיח $|\mathbb{R}| \leq |\mathbb{R} \rightarrow \{0, 1\}|$. נבחר פונקציה:

$$h: \mathbb{R} \rightarrow (\mathbb{R} \rightarrow \{0, 1\}), h = \lambda r \in \mathbb{R}. \left(\lambda x \in \mathbb{R}. \begin{cases} 1 & \text{if } x = r \\ 0 & \text{else} \end{cases} \right)$$

נוכיח h חח"ע. נניח $h(r_1) = h(r_2)$ ונניח $r_1, r_2 \in \mathbb{R}$. נסמן $f_1 = h(r_1), f_2 = h(r_2)$. מכלל η , יהי $x \in \mathbb{R}$ נקבל
 $f_1(x) = f_2(x)$. נניח בשלילה $r_1 \neq r_2$ ונתבונן ב- $x = r_1$. נקבל $f_1(x) = 1 \wedge f_2(x) = 0$ ולכן $f_1(x) \neq f_2(x)$ וזו סתירה.
 על-כן $x_1 = x_2$ כדרוש ■

סעיף (ג)

נוכיח $|\mathbb{Z}| = |\{0, 1\} \times \mathbb{N}|$ משום ש- $|\{0, 1\}| = |\{-1, 1\}|$ נוכל להוכיח באופן שקול $|\mathbb{Z}| = |\{-1, 1\} \times \mathbb{N}|$. נבחר פונקציה
 $h: \mathbb{Z} \rightarrow (\{0, 1\} \times \mathbb{N}), h = \lambda z \in \mathbb{Z}. \langle \frac{z}{|z|}, |z| \rangle$ ונוכיח h חח"ע ועל.

חח"ע: יהיו $z_1, z_2 \in \mathbb{Z}$, נניח $h(z_1) = h(z_2)$ ונוכיח $z_1 = z_2$. מההנחה $\langle \frac{z_1}{|z_1|}, |z_1| \rangle = \langle \frac{z_2}{|z_2|}, |z_2| \rangle$ ומהתכונה המרכזית של זוג סדור $\frac{z_1}{|z_1|} = \frac{z_2}{|z_2|} \wedge |z_1| = |z_2|$ נכפיל את המשוואות ונקבל $\frac{z_1}{|z_1|} |z_1| = \frac{z_2}{|z_2|} |z_2|$, נחשב ונקבל $z_1 = z_2$ כדרוש.

על: יהי $\langle b, n \rangle \in \{-1, 1\} \times \mathbb{N}$, כלומר $b = -1 \vee b = 1 \wedge n \in \mathbb{N}$. נבחר $z = bn$ ונוכיח $h(z) = \langle b, n \rangle$. נחשב ונקבל שצריך להוכיח $\langle \frac{bn}{|bn|}, |bn| \rangle = \langle b, n \rangle$. ידוע $n = |n|$ ומפיצול למקרים $|b| = 1$, לכן, $\frac{bn}{|bn|} = \frac{bn}{n} = b$ וגם $|bn| = 1n = n$ כדרוש מהתכונה המרכזית של זוג סדור ■

שאלה 4

סעיף (א)

צ.ל. $[0, 1] \sim [2, 7]$. נבחר זיווג $\frac{x-1}{6}$. $h = \lambda x \in [2, 7]$. נוכיח ש- h זיווג.
חח"ע: נניח $h(x) = h(y)$, כלומר $\frac{x-1}{6} = \frac{y-1}{6}$. נכפיל את האגפים ב-6 ונוסיף 1. סה"כ $x = y$ כדרוש.
על: יהי $x \in [0, 1]$, נבחר $y = 6x + 1$. $h(y) = \frac{6x+1-1}{6} = x$. h כדרוש. ■

סעיף (ב)

צ.ל. $[0, 1] \times [0, 1] \sim [2, 7] \times [2, 7]$. בהתאם לטענה נתונה, תנאי מספיק לכך הוא ש- $[0, 1] \sim [2, 7]$, שהוכחנו בסעיף (א) בלי תלות בסעיף זה ■

סעיף (ג)

צ.ל. $\mathbb{N} \times \mathbb{N}_{\text{even}} \sim \mathbb{N} \rightarrow \{5, 6\}$. נבחר זיווג
 $h: (\{5, 6\} \rightarrow \mathbb{N}) \rightarrow (\mathbb{N} \times \mathbb{N}_{\text{even}}), h = \lambda f \in \{5, 6\} \rightarrow \mathbb{N}. \langle f(5), 2f(6) \rangle$

נוכיח ש- h זיווג.

חח"ע: יהי $f, g \in \{5, 6\} \rightarrow \mathbb{N}$. נניח $h(f) = h(g)$. לכן, $\langle f(5), 2f(6) \rangle = \langle g(5), 2g(6) \rangle$ ובאופן שקול $f(5) = g(5) \wedge 2f(6) = 2g(6)$. נחסר 1 ונחלק את האגפים ב-2, נקבל $f(5) = g(5) \wedge f(6) = g(6)$ כלומר $f = g$ כדרוש.

על: יהי $\langle a, b \rangle \in \mathbb{N} \times \mathbb{N}_{\text{even}}$, כלומר $a \in \mathbb{N} \wedge b \in \mathbb{N}_{\text{even}}$. לכן, קיים k טבעי כך ש- $b = 2k$. נעביר אגפים ונקבל $k = \frac{b}{2}$. נבחר $f = \{ \langle 5, a \rangle, \langle 6, k \rangle \}$ ונוכיח $h(f) = \langle a, b \rangle$. נסיק, $h(f) = \langle f(5), 2f(6) \rangle = \langle a, 2 \cdot \frac{b}{2} \rangle = \langle a, b \rangle$ כדרוש ■

סעיף (ד)

צ.ל. $\mathbb{Z} \times [0, 7) \sim \mathbb{R}$. נבחר בזיווג $\frac{r}{7}$. $h = \lambda \langle z, r \rangle \in \mathbb{Z} \times [0, 7)$. נוכיח h זיווג.

חח"ע: יהי $\langle z_1, r_1 \rangle, \langle z_2, r_2 \rangle \in \mathbb{Z} \times [0, 7)$. נניח $h(x_1) = h(x_2)$. לפיכך, $z_1 + \frac{r_1}{7} = z_2 + \frac{r_2}{7}$. יהי $r \in [0, 7)$, נסיק $0 \leq r \wedge r > 7$. נחלק אגפים ב-7 ונקבל $0 \leq \frac{r}{7} < 1$ כלומר $\frac{r_1}{7}, \frac{r_2}{7} \in [0, 1)$. נניח בשלילה $z_1 \neq z_2$ ונקבל $z_1 \leq z_1 + \frac{r_1}{7} = z_2 + \frac{r_2}{7} < z_2 + 1$ וגם $z_1 + 1 > z_1 + \frac{r_1}{7} = z_2 + \frac{r_2}{7} \geq z_2$ כלומר $z_1 < z_2 + 1$ ובאופן דומה

על: יהי $x \in \mathbb{R}$. נבחר $x' = \langle [x], 7(x - [x]) \rangle \in \mathbb{Z} \times [0, 7)$ לכך $x' = \langle [x], 7(x - [x]) \rangle$ נכון. $h(x') = [x] + \frac{7(x - [x])}{7} = [x] + x - [x] = x$

צ.ל. $\{1, 4, 9, 16\} \times \mathbb{N} \sim \mathbb{N}_+$. נבחר זיווג $\sqrt{a} + 4b$. $h: (\{1, 4, 9, 16\} \times \mathbb{N}) \rightarrow \mathbb{N}$. $h = \langle a, b \rangle \in \{1, 4, 9, 16\} \times \mathbb{N}$. נוכיח h זיווג.

על: יהי $n \in \mathbb{N}_+$ נתבונן ב- $a = (n - 4b)^2$, $b = \lceil \frac{n}{4} \rceil$. נקבל $n - 4b + 4b = n$.
 $h(\langle a, b \rangle) = \sqrt{(n - 4b)^2} + 4b = n - 4b + 4b = n$ נקבל $b = \lceil \frac{n}{4} \rceil$, $a = (n - 4b)^2$.
 נוכיח: $a \in \{1, 4, 9, 16\}$ או באופן שקול $n - 4b = \sqrt{a} \in \{1, 2, 3, 4\}$.
 ידוע $n - 4b = n - 4 \lceil \frac{n}{4} \rceil = n \bmod 4$.
 את תחום ההגדרה המתאים כדרוש. ■

צ.ל. $\mathbb{R} \sim (3, 4) \cup (5, 7]$. נבחר זיווג:

בוכיח ש- f זיווג.

- אם $x < 0$: נמצא $r \in (3, 4)$ מתאים, כלומר:

כאשר $\frac{4x-3}{x-1}$ מוגדר לכל $x \neq 1$ ו- $x \neq 4$, כששניהם פסוקי אמת תחת ההנחות. נוכיח ש- r בתחום המתאים. נניח בשלילה שהוא אינו, ונגיע לסתירה בכל אחד מהמקרים:

IV

[הערה: הסימן הוחלף כי לכל x בתחום ההגדרה $x - 1 < 0$]. סה"כ הגענו לשקילות לפסוקי אמת כדרוש.

• באופן דומה (רק על מספרים אחרים), אם $x \geq 0$ אז נבחר $r = \frac{5x+7}{x+1}$.

חח"ע: יהי $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ ונניח $f(x_1) = f(x_2)$. נפלג למקרים:

• אם $x_1 \in (3, 4) \wedge x_2 \in (5, 7]$ אז:

$$\begin{aligned}\frac{1}{x_1 - 4} + 1 &= \frac{2}{x_2 - 5} - 1 \\ 1 + x_2 - 5 &= 2 - x_1 + 4 \\ -5 &= x_2 - x_1\end{aligned}$$

זאת בסתירה לכך ש- $-2 = 3 - 7 = x_2 - x_1$.

• באופן דומה, אם $x_1 \in (5, 7] \wedge x_2 \in (3, 4)$ נגיע לסתירה גם כן.

• אם $x_1 \in (3, 4) \wedge x_2 \in (3, 4)$ אז $\frac{1}{x_1 - 4} = \frac{1}{x_2 - 4}$ ולכן $x_1 = x_2$ כדרוש.

• אם $x_1 \in (5, 7] \wedge x_2 \in (5, 7]$ אז $\frac{1}{x_1 - 5} = \frac{1}{x_2 - 5}$ ולכן $x_1 = x_2$ כדרוש.

סה"כ כיסינו את כל המקרים ■

סעיף (ז)

נוכיח $[0, 1] \sim [0, 1] \cup \{2\}$. נמצא זיווג מתאים. נבחר את הזיווג להלן:

$$f : [0, 1] \cup \{2\} \rightarrow [0, 1], f = \lambda x \in \mathbb{R}. \begin{cases} 1 & \text{if } x = 2 \\ \frac{1}{n+1} & \exists n \in \mathbb{N}. \frac{1}{n} = x \\ x & \text{else} \end{cases}$$

נוכיח ש- f זיווג. [הערה: הפונקציה מוגדרת היטב כי $\frac{1}{n} = x$ מתאים n באופן חח"ע [מצמצום] לכל x שונה]

חח"ע: יהי $x_1 \in \mathbb{R} \wedge x_2 \in \mathbb{R}$. נניח $h(x_1) = h(x_2)$. בה"כ, נפלג למקרים (לא אציין מקרים שנכונים באופן ריק).

• אם $x_1 = 2 \wedge \exists n \in \mathbb{N}. \frac{1}{n} = x_2$, נציב בהגדרת הפונקציה לעיל, נסיק $h(x_2) := \frac{1}{n+1} = 1 = h(x_1)$. לאחר מעבר אגפים $1 = n + 1$ כלומר $n = 0$, ולכן $x_2 = \frac{1}{0} \in \emptyset$ וזו סתירה כי x_2 מוגדר.

• אם $x_1 = 2 \wedge \forall n \in \mathbb{N}. \frac{1}{n} \neq x_1$, אז $h(x_1) := 2 = x_2 = h(x_2)$ ומטרנזיטיביות $x_2 = x_1$ כדרוש.

• אם $x_1 = \frac{1}{n} \wedge \forall n \in \mathbb{N}. \frac{1}{n} \neq x_1$, ידוע $h(x_2) := \frac{1}{n+1} = x_2 := h(x_1)$, כלומר קיים $n' = n + 1 \in \mathbb{N}$ כך ש- $x = \frac{1}{n'}$ וזו סתירה.

על: יהי $x \in [0, 1]$. נניח בשלילה שלא קיים $r \in [0, 1] \cup \{2\}$ כך ש- $h(r) = x$. נסיק, שכל המקרים אינם תקפים ובפרט המקרה אחרון, כלומר $x \neq r$, בסתירה לכך שזה עובד בעבור $r = x$ (ההנחה בשלילה כאן מאפשרת להתעלם משאר המקרים), כדרוש ■

סעיף (ח)

נוכיח $\mathbb{R} \sim [0, 1] \cup \mathbb{N}$. נמצא $f : [0, 1] \cup \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{R}$ זיווג מתאים.

$$f = \lambda x \in [0, 1] \cup \mathbb{N}. \begin{cases} \frac{1}{2x} & \text{if } x \in \mathbb{N} \\ \frac{1}{2n+1} & \text{if } \exists n \in \mathbb{N}. a = \frac{1}{n} \\ x & \text{else} \end{cases}$$

נוכיה ש- f זיווג. [הערה: הפונקציה מוגדרת היטב כי $\frac{1}{2n+1} = x$ מתאים n באופן חח"ע [מצמצום] לכל x שונה]

חח"ע: יהי $x_1, x_2 \in [0, 1] \cup \mathbb{N}$, נניח $h(x_1) = h(x_2)$. נוכיח $x_1 = x_2$. נפלג למקרים (אתעלם ממקרים הנכונים מסימטריה, וממקרים בעבורם x_1, x_2 מקיימים את אותו התנאי כך שניתן להוכיח בעזרת פישוט אלגברי פשוט):

- אם $x_1 \in \mathbb{N} \wedge \exists n \in \mathbb{N}. x_2 = \frac{1}{n} \wedge x_2 \notin \mathbb{N}$ נציב: $h(x_2) := \frac{1}{2n+1} = \frac{1}{2x_1} := h(x_1)$. נעלה את המשוואה ב- $()^{-1}$. נקבל $2x_1 = 2n + 1$. ידוע $n = \frac{1}{x_2}$ וסה"כ $x_1 = \frac{1}{x_2} + 0.5$. משום ש- $x_2 \notin \mathbb{N}$ אז $\frac{1}{x_2}$ לא מתחלק ב-0.5 ולכן הסכום אינו שלם, בסתירה לכך ש- x_1 טבעי.

- אם $\exists n \in \mathbb{N}. \frac{1}{n} = x_1 \wedge \forall n' \in \mathbb{N}. \frac{1}{2n'+1} \neq x_2 \wedge x_2, x_1 \notin \mathbb{N}$ אז $h(x_1) := \frac{1}{2n+1} = x_2 := h(x_2)$. נעביר אגפים, נקבל $2x_2n + x_2 = 1$ ומכאן $2x_2n = -x_2$ מההנחות לעיל $x_2 \neq 0$ ולכן נוכל לחלק ב- $2x_2n$, ונקבל $1 = \frac{-x_2}{2x_2n} = -\frac{1}{2n}$. נציב ונקבל $-x_1 = 1$ כלומר $x_1 = -1$ ולכן $x_2 = \frac{1}{-2+1} = -1$ וסה"כ $x_1 = x_2$ כדרוש. [וזו גם סתירה אבל זה לא גורע מההוכחה]

- אם $\forall n' \in \mathbb{N}. \frac{1}{2n'+1} \neq x_2 \wedge x_2 \notin \mathbb{N} \wedge x_1 \in \mathbb{N}$ אז $h(x_1) := \frac{1}{2x_1} = x_2 := h(x_2)$. משום ש- $2x_1 \in \mathbb{N}$ אזי קיים $n' \in \mathbb{N}$ מתאים וזו סתירה.

סה"כ כיסינו את כל המקרים הלא-טרוויאליים, והגענו לסתירה/פסוק אמת, כדרוש

על: באופן דומה לסעיף (ז) ■

שאלה 5

סעיף (א)

נגדיר:

$$R = \{ \langle \langle x_1, y_1 \rangle, \langle x_2, y_2 \rangle \rangle \in \mathbb{R}^2 \times \mathbb{R}^2 \mid x_1 + y_1 = x_2 + y_2 + 2 \}$$

נבחר $h: \mathbb{R}^2/R \rightarrow \mathbb{R}, h = \lambda[\langle x, y \rangle]_R \in \mathbb{R}^2 \times \mathbb{R}^2/R. x + y$ נוכיח זאת:

מוגדרת היטב: יהי $\langle x_1, y_2 \rangle, \langle x_2, y_2 \rangle \in \mathbb{R}^2 \times \mathbb{R}^2$ ונניח $\neg \langle x_1, y_1 \rangle R \langle x_2, y_2 \rangle$ כלומר $x_1 + y_1 \neq x_2 + y_2$. נחשב ונמצא $h(\langle x_1, y_1 \rangle) = x_1 + y_1 \neq x_2 + y_2 = h(\langle x_2, y_2 \rangle)$ כדרוש.

חח"ע: יהי $[\langle x_1, y_1 \rangle]_R, [\langle x_2, y_2 \rangle]_R \in \mathbb{R}^2 \times \mathbb{R}^2/R$. נניח אי שקילות, כלומר $x_1 + y_1 \neq x_2 + y_2$. נסיק $h([\langle x_1, y_1 \rangle]) = x_1 + y_1 \neq x_2 + y_2 = h([\langle x_2, y_2 \rangle])$ כדרוש.

על: יהי $x \in \mathbb{R}$. נבחר $[\langle 0, r \rangle]$, נסיק $h([\langle 0, r \rangle]) = 0 + r = r$ כדרוש. ■

סעיף (ב)

תהי $f: \mathcal{P}(\mathbb{Z}) \rightarrow \mathcal{P}(\mathbb{N})$. נניח $f = \lambda A \in \mathcal{P}(\mathbb{Z}). A \cup \mathbb{N}$. נגדיר:

$$S = \{\langle A, B \rangle \in \mathcal{P}(\mathbb{Z}) \times \mathcal{P}(\mathbb{Z}) \mid \min(f(A)) = \min(f(B))\}$$

נבחר $h: \mathcal{P}(\mathbb{Z})/S \rightarrow \mathbb{N}, h = \lambda[A]_S \in \mathcal{P}(\mathbb{Z}) \times \mathcal{P}(\mathbb{Z}). \min(f(A))$ כי $\text{range}(f) = \mathbb{N}$ וכי $\text{range}(\min(x)) = x$ ולכן $\min(f(A)) = \mathbb{N}$ זיווג מוגדר היטב. נוכיח זאת:

מוגדר היטב: יהי $A, B \in \mathcal{P}(\mathbb{Z})$, נניח $\neg ASB$ כלומר $\min(f(A)) \neq \min(f(B))$. נחשב ונמצא $h(A) = \min(f(A)) \neq \min(f(B)) = h(B)$ כדרוש.

חח"ע: יהי $[A]_S, [B]_S \in \mathcal{P}(\mathbb{Z}) \times \mathcal{P}(\mathbb{Z})/S$, נניח $h([A]_S) = h([B]_S)$ כלומר $\min(f(A)) = \min(f(B))$. לכן, ASB ובאופן שקול $[A]_S = [B]_S$ כדרוש.

על: יהי $n \in \mathbb{N}$, נבחר $A = [\{n\}]_S$, נסיק $h(A) = h([\{n\}]_S) = \min(f(\{n\})) = \min(\{n\} \cap \mathbb{N}) = \min(\{n\}) = n$ כדרוש ■

סעיף (ג)

נגדיר: $T = \{\langle x, y \rangle \in \mathbb{R}^2 \mid \sin(x) = \sin(y)\}$. נוכיח $h: \mathbb{R}/T \rightarrow [0, 1], h = \lambda[x]_T \in \mathbb{R}^2/T. \sin(x)$ מוגדר היטב.

מוגדר היטב: יהי $[x]_T, [y]_T \in \mathbb{R}^2/T$, נניח $[x]_T \neq [y]_T$ כלומר $\neg xTy$. $h(x) = \sin(x) \neq \sin(y) = h(y)$ כדרוש.

חח"ע: יהי $[x]_T, [y]_T \in \mathbb{R}^2/T$, נניח $h([x]_T) = h([y]_T)$ ונוכיח $[x]_T = [y]_T$. מההנחה $\sin(x) = \sin(y)$ ובאופן שקול xTy כלומר $[x]_T = [y]_T$ כדרוש.

על: יהי $x \in [0, 1]$. נבחר $y = \arcsin(x)$, נקבל $h(y) = \sin(\arcsin(x)) = x$ כדרוש ■

סעיף (ד)

נגדיר: $R = \{\langle f, g \rangle \in (\mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N})^2 \mid \text{Im}(f) = \text{Im}(g)\}$. נבחר זיווג:

$$h: (\mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N})/R \rightarrow (\mathcal{P}(\mathbb{N}) \setminus \emptyset), h = \lambda[f]_R \in (\mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N})/R. \text{Im}(f)$$

מוגדר היטב: יהי $[f]_R, [g]_R \in (\mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N})/R$, נניח $[f]_R \neq [g]_R$ כלומר $\neg fRg$, נוכיח $h(f) \neq h(g)$. מההנחה $\text{Im}(f) \neq \text{Im}(g)$. נסיק: $h([f]_R) = \text{Im}(f) \neq \text{Im}(g) = h([g]_R)$ כדרוש.

חח"ע: יהי $[f]_R, [g]_R \in (\mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N})/R$, נניח $h([f]_R) = h([g]_R)$ ונוכיח $[f]_R = [g]_R$. מההנחה נקבל $\text{Im}(f) = \text{Im}(g)$ ובאופן שקול fRg כלומר $[f]_R = [g]_R$ כדרוש.

על: יהי $N \in \mathbb{N} \setminus \emptyset$. משום ש- N לא ריקה, קיים בה לפחות איבר יחיד, נסמנו c . נבחר את הפונקציה:

$$f = \lambda n \in \mathbb{N}. \begin{cases} n & \text{if } n \in N \\ c & \text{else} \end{cases}$$

ונוכיח $h([f]_R) = N$ באמצעות הכלה דו כיוונית.

- $N \subseteq h([f]_R)$: יהי $n \in N$, ידוע $f(n) = n$ (כי $n \in N$) ולכן $n \in \text{Im}(f)$, נציב ונקבל $n \in h([f]_R)$ כדרוש.
- $h([f]_R) \subseteq N$: יהי $n \in h([f]_R)$, נסיק $n \in \text{Im}(f)$, ולכן קיים $a \in \mathbb{N}$ כך ש- $f(a) = n$. נניח בשלילה $n \notin N$. נפצל למקרים: אם $a \in N$ אז $h(a) = a = n$ כלומר $n \in N$ וזו סתירה. אם $a \notin N$ אז $n = h(a) = c \in N$ וזו סתירה. סה"כ $n \in N$ כדרוש ■

שאלה 6

יהיו A, B קבוצות ונניח $A \sim B$, ולכן קיימת זיווג $h: A \rightarrow B$. נוכיח $H(A) \sim H(B)$. נבחר את הזיווג $\varphi: (A \rightarrow A) \rightarrow (B \rightarrow B)$ המוגדר לפי $\varphi = \lambda f \in A \rightarrow A. h \circ f \circ h^{-1}$. נוכיח שהוא זיווג ע"י כך שנוכיח שהוא הופכי משני הצדדים. נבחר את הפונקציה $h^{-1} \circ f \circ h: (B \rightarrow B) \rightarrow (A \rightarrow A)$. ונוכיח שהיא הופכית.

• הופכי מימין: נוכיח $\varphi \circ \psi = id_{B \rightarrow B}$:

$$\forall f \in B \rightarrow B. (\varphi \circ \psi)(f) = \varphi(\psi(f)) = \varphi(h^{-1} \circ f \circ h) = \underbrace{h \circ h^{-1}}_{id_B} \circ f \circ \underbrace{h \circ h^{-1}}_{id_B} = f$$

• הופכי משמאל: נוכיח $\varphi \circ \psi = id_{A \rightarrow A}$:

$$\forall f \in A \rightarrow A. (\psi \circ \varphi)(f) = \psi(\varphi(f)) = \psi(h \circ f \circ h^{-1}) = \underbrace{h^{-1} \circ h}_{id_A} \circ f \circ \underbrace{h^{-1} \circ h}_{id_A} = f$$

סה"כ φ הופכית, ולכן זיווג ■

שאלה 7

תהי קבוצה A . נסמן $S(A)$ כקבוצת כל יחסי הסדר החזקים על A וב- $W(A)$ את כל יחסי הסדר החלשים. נוכיח $S(A) \sim W(A)$. נבחר זיווג $F: S(A) \rightarrow W(A)$ המוגדר לפי $F = \lambda s \in S(A). id_A \cup s$. נוכיח ש- F זיווג.

חח"ע: יהי $s_1, s_2 \in S(A)$, נניח $F(s_1) = F(s_2)$, ונוכיח $s_1 = s_2$. נשתמש בטענות עזר:

• [1] id_A ו- $s \in S(A)$ קבוצות זרות: נניח בשלילה שקיים $x \in s \wedge x \in id_A$, לפיכך קיים $a \in A$ (אם $A \neq \emptyset$), ובמידה ו- $A = \emptyset$ אזי $A = \{\emptyset\} \neq \emptyset = A$ (כדורש) $S(A) = \{\emptyset\}$ כך ש- $x = \langle a, a \rangle \in s$, ולכן $\langle a, a \rangle \in s$ משום ש- s יחס סדר חזק ובפרט אנטי-סימטרי חזק, אזי $\langle a, a \rangle \in S$. $\langle b, a \rangle \in S$, ובפרט עבור $\langle a, a \rangle$ כלומר נגרר $\langle a, a \rangle \notin S$ וזו סתירה. סה"כ $s \cap id_A = \emptyset$ כדורש.

• [2] $A \cup B = C \cup B$ ונניח A, B ו- A, C זרות זרות [2], נוכיח $A = C$. נשתמש בהכלה דו-כיוונית. נוכיח $A \subseteq C$ ו- $C \subseteq A$ יתקיים באופן דומה. יהי $a \in A$, כלומר $a \in A \cup B$, נגרר $a \in C \cup B$ [1], אם $a \in C$ אז גמרנו, אם $a \in B$ אז $a \in B \wedge a \in A$ כלומר $a \in B \cap A$ ובפרט $a \in B, A$ אינן זרות וזו סתירה [2], לכן סה"כ $A \subseteq C$ ובאופן דומה $C \subseteq A$ כלומר $A = C$ כדורש.

ידוע $id_A \cup s_1 = id_A \cup s_2$ משום ש- $s_1, s_2 \in S$ אז מ- [1] נקבל $s_1 \cap id_A = \emptyset \wedge s_2 \cap id_A = \emptyset$. סה"כ מטענה (2) נקבל $s_1 = s_2$ כדורש.

על: יהי $w \in W(A)$, ונבחר $s = w \setminus id_A$. מההנחה w יחס סדר חלש ומטענה נתונה נקבל s יחס סדר חזק. נותר להוכיח $F(s) = w$. נקבל: $F(s) = (w \setminus id_A) \cup id_A$. נוכיח $(A \setminus B) \cup B = A \cup B$: יהי $x \in (A \setminus B) \cup B$, נמצא שקילות:

$$x \in (A \setminus B) \cup B \quad (1)$$

$$\iff (x \in A \wedge x \notin B) \vee x \in B \quad (2)$$

$$\iff (x \in A \vee x \in B) \wedge (x \in B \vee x \notin B) \quad (3)$$

$$\iff \neg((x \notin A \wedge x \notin B) \vee \underline{(x \in B \wedge x \notin B)}) \quad (4)$$

$$\iff \neg(x \notin A \wedge x \notin B) \quad (5)$$

$$\iff x \in A \vee x \in B \quad (6)$$

$$\iff x \in A \cup B \quad (7)$$

וסה"כ $F(s) = (w \setminus id_A) \cup id_A = w \cup id_A$ מההנחה $w \in W(A)$ נסיק w יחס סדר חלש ובפרט רפלקסיבי, ולכן
 ■ באופן שקול $w \cup id_A = w$ מטרנזיטיביות $F(s) = w$ כדרוש

~ סוף ~

X